

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS

isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/20/26

Ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Maria Muljarova
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	28.07.2020, Tallinn
Ettekirjutuse adressaat	Eesti Metsakinnistud OÜ (14863578) Tartu maakond, Tartu linn, Ujula tn 2a-35, 51008 xxxxxxxxx@gmail.com info@eestimetsakinnistud.ee
Adressaadi vastutav isik	XXXXXX XXXX (i.k xxxxxxxxxxxx) juhatuse liige

RESOLUTSIOON:

Tulenevalt isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõikest 1, lõige 2 punktist 8, § 58 lõikest 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikkel 58 lõige 1 punktist a ning arvestades sama lõike punktiga e teeb Andmekaitse Inspeksioon OÜ-le Eesti Metsakinnistud täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- 1) Vastata isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-1/20/1689 inspeksiooni 22.06.2020 saadetud järelepärimises väljatoodud küsimustele.

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtjaks **07.08.2020.a.** Ettekirjutus täita hiljemalt selleks tähtjaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel **sunniraha 5000 eurot**.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad

sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse algetada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioon algatas 22.06.2020 OÜ Eesti Metsakinnistud (registrikoodiga 14863578) suhtes lähtudes IKS § 56 lõige 3 punktist 8 Xxxxx Xxxxxx kaebuse alusel järelevõlumenetluse, edastades andmetöötlejale järelepärimise isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-1/20/1689 eesmärgiga tuvastada nii Xxxxx Xxxxxxx e-posti kasutamise seotud asjaolud, kui ka seda, kuidas on ettevõttes reguleeritud isikuandmete töötlemine (sh kogumine).

Kaebuse esitaja sõnul sai ta oma isiklikule e-posti aadressile OÜ Eesti Metsakinnistud poolt 10. mail 2020 e-kirja, tundes huvi tema metsakinnistu kohta, sh soovides teha sellele hinnapakumine. Eesti Metsakinnistud OÜ sõnul saadi aadress läbi eesti.ee suunamise, kuigi tegelikult kaebuse esitaja sõnul on e-kiri saadetud otse Gmail'i e-posti aadressile. Kaebuse esitaja sõnul muutis Eesti Metsakinnistud OÜ järgmises e-kirjas oma versiooni ning selgitas, et kaebuse esitaja e-posti aadress võeti hoopis inforegistri veebilehelt. Kui kaebuse esitaja soovis teada, miks e-kirja lõpus ei ole olemas pakumisest loobumise linki, siis vastuseks sai selgituse, et loobumise linki ei ole seetõttu, et Eesti Metsakinnistud OÜ poolt saadetud kiri ei kuulu massreklaami alla, vaid on isikule personaalselt koostatud ning saadetud.

Inspeksioon palus OÜ-l Eesti Metsakinnistud vastata **hiljemalt 03. juuliks 2020** järgmistele küsimustele:

1. Missugusest allikast sai Eesti Metsakinnistud OÜ Xxxxx Xxxxxxx e-posti aadressi?
2. Milliseid allikaid kasutate inimese kontaktandmete kogumiseks?
3. Millisel õiguslikul alusel kogute ja töötlete füüsiliste isikute kontaktandmeid, sh juba varasemalt avalikustatud kontaktandmeid?
4. Kas OÜ-l Eesti Metsakinnistud on koostatud andmekaitsetingimused ning kus need andmesubjektile kättesaadavad on? Eitava vastuse puhul palun selgitada, miks need puuduvad, jaatava vastuse korral palun need esitada.
5. Millisel õiguslikul alusel saadate otseturustuspakkumisi eraisikutele?
6. Palun selgitada, miks ei sisalda Eesti Metsakinnistud OÜ poolt saadetud kiri teavet, kuidas isik saab keelduda edaspidi taolise pakkumise saamisest.

Järelepärimine edastati 22.06.2020 elektronposti aadressidele info@eestimetsakinnistud.ee (ettekirjutuse aadressaadi kodulehel olev elektronposti aadress) ning xxxxxxxxxxxx@gmail.com (äriregistrile antud elektronposti aadress). OÜ Eesti Metsakinnistud ei ole 27.07.2020 seisuga Andmekaitse Inspeksiooni esitatud küsimustele vastanud.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

I. Isikuandmete töötlemise õiguslik alus

Isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige selle identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood vms (vt isikuandmete kaitse üldmäärus

ehk IKÜM¹ artikkel 4 punkt 1). Isiku nime sisaldav e-postiaadress on isikuandmed. Ka kõik äriühinguga seotud füüsiliste isikute andmed (nt nimi või isikukood) on isikuandmed ning seega ka IKÜM kohaldamisalas.

Igasuguseks isikuandmete töötlemiseks peab olema õiguslik alus – kas isiku nõusolek või muu seadusest tulenev alus (vt isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikleid 5 ja 6). Lisaks tuleb siinkohal rõhutada, et igasuguseks isikuandmete töötlemiseks, ka eelnevalt nt äriregistris avalikustatud isikuandmete töötlemiseks, peab olema õiguslik alus.

OÜ Eesti Metsakinnistud peab tagama tulenevalt IKÜM artikkel 5 lõige 1 punktist a seda, et isikuandmete töötlemine oleks andmesubjektide jaoks õiglane ning läbipaistev, mis eeldab, et isikuid teavitatakse isikuandmete töötlemise toimingu tegemisest ja selle eesmärkidest. Vastutav töötleja peaks esitama andmesubjektile igasuguse täiendava teabe, mis on vajalik õiglase ja läbipaistva töötlemise tagamiseks, võttes arvesse isikuandmete töötlemise konkreetseid asjaolusid ja konteksti (vt IKÜM põhjenduspunkt 60).

II. Andmesubjektide teavitamise kohustus

IKÜM artikkel 12 kohustab OÜ-d Eesti Metsakinnistud teavitama kliente isikuandmete töötlemisest kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsat keelt. Kõnealune teave esitatakse kirjalikult või muude vahendite abil, sh asjakohasel juhul elektrooniliselt (IKÜM artikkel 12 lõige 1).

Olukorras, kus isikuandmed on kogutud andmesubjektilt, tuleb lähtudes IKÜM artiklist 13 tagada andmesubjektile ligipääs kogu järgmisele teabele:

- vastutava töötleja ning kui kohaldatav, siis vastutava töötleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
- asjakohasel juhul andmekaitseametniku kontaktandmed;
- isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus;
- kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta;
- asjakohasel juhul teave isikuandmete vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta;
- asjakohasel juhul teave selle kohta, et vastutav töötleja kavatseb edastada isikuandmed kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile, ning teave kaitse piisavust käsitleva komisjoni otsuse olemasolu või puudumise kohta või artiklis 46 või 47 või artikli 49 lõike 1 teises lõigus osutatud edastamise korral viide asjakohastele või sobivatele kaitsemeetmetele ja nende koopia saamise viisile või kohale, kus need on tehtud kättesaadavaks;
- isikuandmete säilitamise ajavahemik või, kui see ei ole võimalik, sellise ajavahemiku määramise kriteeriumid;
- teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist või esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguse kohta;
- teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele.

Kui aga andmetöötleja ei saanud isikuandmeid andmesubjektilt, tuleb tähelepanu pöörata IKÜM artiklile 14 ehk lisaks tuleb viidata päritoluallikale ning asjakohasel juhul ka sellele, kas andmed pärinevad avalikult kättesaadavatest allikatest. Antud teave peab olema andmesubjektile teatavaks tehtud mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljemalt ühe kuu jooksul, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid.

¹ Arvutivõrgus: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

Seega tuleneb IKÜM artiklitest 5, 12, 13 ja 14, et andmetöötleja peab määratlema, mis eesmärgil ta mingeid isikuandmeid töötleb ning selle info andmesubjektile kirjalikult (asjakohasel juhul elektrooniliselt) teatavaks tegema. Andmekaitse Inspeksioonil on järelevalveasutusena pädevus kontrollida, kas seda on tehtud.

Eesti Metsakinnistud OÜ kodulehel (<http://eestimetsakinnistud.ee/>) seda teavet avaldatud ei ole. Inspeksioonile ei ole teada, kas OÜ Eesti Metsakinnistud on teinud selle teabe kättesaadavaks teistel viisidel, kuid kaebuse esitaja informatsiooni järgi ei teavitatud teda ka e-kirja saamisel andmete töötlemise üksikasjade kohta. Samas kogutakse ka kodulehele kaudu isikuandmeid – kodulehel on tagasiside vorm, milles on andmeväljad „Nimi“ ja „E-mail“, „Telefon“, kusjuures kõigi väljade täitmine on kohustuslik, sest nende täitmata jätmisel ei ole võimalik oma müügisoovi edastada. Eesti Metsakinnistud OÜ kodulehel puudub ka info, kas kasutatakse „küpsiseid“. Kusjuures kodulehe kaudu kogutavate andmete osas peab andmetöötlustingimused tegema kättesaadavaks ka kodulehel. IKÜM art 12- 14 kohase teabe andmesubjektile esitamata jätmine on IKÜM rikkumine.

Eeltoodust tulenevalt andis inspeksioon oma järelepärimises (täpsemalt küsimuses 4) OÜ-le Eesti Metsakinnistud korralduse esitada inspeksioonile IKÜM artiklite 12-14 kohane, eelpoolkirjeldatud sisuga, teave OÜ Eesti Metsakinnistud klientide andmete töötlemise kohta (sh veebilehe kaudu kogutud isikuandmete osas). Samuti tuleb OÜ-l Eesti Metsakinnistud inspeksioonile selgitada, kus ja millises vormis see teave on andmesubjektile kättesaadavaks tehtud.

III. Elektroonilise side seadusest (ESS) tulenevad nõuded

Inspeksioon peab vajalikuks esitada andmetöötlejale selgitused seoses elektrooniliste kontaktandmete kasutamise otseturustuseks.

ESS § 103¹ kohaselt on füüsilisest isikust sideteenuse kasutaja või kliendi elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustuseks lubatud üksnes tema eelneval nõusolekul. Sama paragrahvi lõige 5 sätestab, et nõusoleku tõendamise kohustus on isikul, kelle nimel otseturustust tehakse. Infoühiskonna teenuse seaduse (edaspidi InfoTS) § 5 lõike 1 järgi on kommertsteadaanne igat liiki teabe edastus, mis on kavandatud otseselt või kaudselt edendama teenuse osutaja nimel kaupade või teenuste pakkumist või tõstma teenuse osutaja mainet. Kui pakumise saatmine edendab vähegi ettevõtja, poliitilise organisatsiooni või heategevusliku ühenduse tegevust, on alati tegemist otseturustusega.

Tulenevalt ESS § 103¹ lg 4 p-st 2 on elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustuseks keelatud juhul, kui edastatud teave ei sisalda juhendit või teavet, mis võimaldab sideteenuse kasutajal, kliendil või ostjal oma õigust keeldumisele realiseerida.

Seega on Andmekaitse Inspeksioon seisukohal, et OÜ Eesti Metsakinnistud poolt kaebuse esitajale edastatud selgitus selle kohta, et tegemist ei ole massreklaamiga, vaid isikule on saadetud personaalne pakumine, ei ole antud juhul kohane, sest tegelikkuses ei oma tähtsust, kas kiri on massreklaam või personaalselt koostatud – e-kirjas peab alati sisalduma teave otseturustusest loobumise õiguse ja selle realiseerimise korra kohta.

IV. Korralduse ettekirjutusena andmise põhjendus

IKS § 56 lõige 1 sätestab, et IKS-s, selle alusel kehtestatud õigusaktides ning IKÜM-s sätestatud nõuete ning muudes seadustes isikuandmete töötlemisele kehtestatud nõuete täitmise üle teostab riiklikku ja haldusjärelevalvet Andmekaitse Inspeksioon. Tulenevalt sama paragrahvi lõige 2 punktist 8 on lisaks IKÜM artiklis 57 sätestatud on Andmekaitse Inspeksiooni pädevuses rakendada haldussundi seadustes ettenähtud alustel, ulatuses ja korras. Vastavalt IKS

§ 58 lõikele 1 võib Andmekaitse Inspeksioon rakendada riikliku järelevalve teostamiseks IKÜM artiklis 58 sätestatud meetmeid.

IKÜM artikkel 58 lõige 1 punkt a sätestab, et Andmekaitse Inspeksioonil on õigus anda korraldus, et vastutav töötaja või volitatud töötaja või vajaduse korral vastutava töötaja või volitatud töötaja esindaja annab teavet, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks; samuti tulenevalt punktist e on inspeksioonil õigus saada vastutavalt töötlejalt ja volitatud töötlejalt juurdepääs kõikidele isikuandmetele ja kogu teabele, mis on vajalik inspeksiooni ülesannete täitmiseks.

Eelpool (faktiliste asjaolude juures) on kirjeldatud, millistele ettekirjutuse adressaadiga seotud e-posti aadressidele saadeti 22.06.2020 järelepärimine nr 2.1.-1/20/1689. Üks elektronposti aadress (xxxxxxxxxx@gmail.com) on äriregistrile antud elektronposti aadress. Kui Andmekaitse Inspeksioon saadab sellele elektronposti aadressile mingi elektroonilise dokumendi, siis see loetakse kättetoimetatuks (vt [haldusmenetluse seaduse](#) § 27 lg 2 punkti 3).

Järelevalvemenetluse nr 2.1.-1/20/1689 läbi viimiseks on vaja selgitusi, mida on võimalik anda ettekirjutuse adressaadil. Kuna ettekirjutuse adressaat ei ole inspeksiooni 22.06.2020 järelepärimisele nr 2.1.-1/20/1689 tähtaegselt (03.07.2020) ega seisuga 27.07.2020 vastanud, on tekkinud vajadus teha ettekirjutus OÜ-le Eesti Metsakinnistud ning nõuda ettekirjutuse abil vastuseid esitatud küsimustele.

/allkirjastatud digitaalselt/

Maria Muljarova
vaneminspektor
peadirektori volitusel